

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHOOLD: St. Josef, Kirkens beskytter. — Bergingsmann og bergingsheim. — Pavens rundskrivelse om kommunismen. — «Mit brennender sorg». — Påsken i Rom. — Jagen påseklokker i Saardistriktet. — Herhjemme.

St. Josef, Kirkens beskytter.

Det var pave Pius IX som år 1870 ophøiet den hellige Josef til beskytter for den katolske Kirke — og den mann, som Gud selv utvalgte til å verne om barnet og dets mor i Nazareth, er nu vern og far for alle Guds barn på jorden, hvilket har bragt megen fred, fortrøstning og velsignelse med sig. Ti idet menneskers oppmerksomhet ved dette på særlig måte er blitt dradd hen mot Josef, har vi alle likesom fått føle, at denne fromme og enkle tømmermann forstår de jevne og fattige menneskelige kår, som så mange av oss i vår vanskelige tid må leve under, og at han derfor hører og frembærer de bønner som stiger op mot ham, ikke minst fra alle som lider under huslige sorger og økonomisk trykk.

Men hans hjelp rekkes ikke alene den enkelte — den strekker sig videre og trenges også sterkt i store kretser, ti arbeiderbevegelsen er nu en mektig faktor i det moderne samfundsliv, og hvem kan bedre være dens strålende fører enn St. Josef, denne strålende arbeidetskikkelse som ved sitt lysende eksempel kan vise sine brødre det rette mål og veien som fører til dette mål? Han var arbeider selv og intet uten arbeider — han kjente til trange og små levevilkår, idet han utførte et helt ringe og uanselig håndverk. Men slik som han var og slik som han arbeidet, viste Gud ham den høieste tillit, som noen gang et menneske har oppnådd.

Vi har hans billede tegnet klart i evangeliene — med ganske få, men karakteristiske trekk. Vi ser ham som den hvis liv er innstillet kun på den mest uegennyttige pliktutførelse og som ikke vet noe

større enn den fullendte lydighet. Helt og uten avkortning gir han keiseren hvad keiserens er og Gud hvad Guds er — stille og fordringsløs, ydmyk og beskjeden, men fast og urokkelig som en klippe og sterk og tillitsfull i motgangens stunder, aldri oppgivende håpet om en lykkelig utgang, selv når det ser vanskeligst ut. Takknemlig tar han mot selv de ringeste kår, som da stallen i Betlehem er det eneste sted han kan få lov til å være. Og i Skriften benevnes han «den rettferdige», samtidig med at vi ser hvorledes denne rettferdighet aldri blir selvsjetteferdighet, men kun gir sig utslag i den skjønneste beredvillighet til å tjene det gode, det sannes sak. Aldri hører vi ham pukke på sin rett og hovmot er ham fjernt. Fylt av Guds kjærlighet arbeider han for sitt hjem og dets dyrebare innhold, og fred og lykke blomstrer i hans hus hvor Kristus «tok til i nåde og visdom» samtidig med at han er sine foreldre underdanig. For Kristus er den himmelske fars uendelige storhet blitt avspeilet i den jordiske fars opofrende hjerte — er det da noe under at vi i dyp ærbødighet ser hen til St. Josef og ber ham skjærme oss i Kirken hernede, verne den mot ondskap og forfølgelse og la oss føle at vi har barnekår og barnereitt innenfor dens murer?

La oss forsøke efter evne å følge hans eksempel og arbeide i hans ånd, så at også vi kan ta til «i nåde og visdom», i Kristi efterfølgelse.

St. Josef, se til oss i vårt arbeide og hør oss i vår bønn!

Bergingsmann og bergingsheim.

Snøgt med sterke kvasse slag
hjarta slår.
Slikt eit hardsett ofsejag
utid spår.

Lufti dirrar, jordi skjelv
avgrunns-ilt.
Hatet flyg som flaumsterk elv
ørskevillt.

Løynd og uløynd helheimsvald
stormar fram
klædd i eldfengd avgrunns-kald
mannaham.

Finst det inkje bergingsland
me kann nå?
Hev du set ein frelsarmann
framum gå?

Veit du deg ei bergfast borg,
ei som stod
trygt um himmel, haug og horg
kom i glod?

Ja, ei himmelbori borg
ser du der.
Ein som ber all heimsens sorg
framum fer.

Bygt på berg med krossa tårn
borgi står.
Fram til stakkars vildra born
Herren når.

Alle ætter borgi går
strålerein.
Aldri so med loge klår
soli skein.

Med sin eigen guddomseld
Herren er
berget som til siste kveld
borgi ber.

Inngangsporten open står
dag og natt.
Hyrdingen på leiting går
fram og att.

Kvart eit lite vesalt lamb
høyrrer han.
Um det fall frå flogbergstram,
han det fann.

Hyrding gjæv med ut-rekt stav
går på vakt.
Minste skimt av han meg gav
mod og makt.

Men av gjætarflokken stor
fanst det dei
som før villt i egne spor
ut på heid.

Løysingsord og gjætarstav
miste dei,
villast burt og gløymde av
heimgangsleid.

Hyrding høgste ropte deim
heim til seg.
Men dei ut i villan sveim
fór sin veg.

Ungdom kjære, ver på vakt
trutt og vel!
Ver med hyrding god i pakt
heil og sæl!

Hyrding høgste, hyrding du
alle dreg
ein gong inn i same tru
heim til deg.

Dagen kjem, og sigren din
kryner Gud.
Lyden du i striden vinn
er di brud.

Lars Eskeland.

Ordtydingar:

Eldfengd avgrunns-kald mannaham: Sml. «is-
ane brunno blåe» i Draumkvedet. (Eldfengd av hat, som og
er ein eld). — horg: fjell med knaus i knaus. — går (dei
går bergi): legg menke til, ser. — flogbergs-tram: ufsi
av eit flogberg, brattberg. — gjætar og hyrding tyder
det same.

Pavens rundskrivelse om kommunismen.

Den hellige Fader har på St. Josefs festdag — 19. mars — utsendt en overmåte betydningsfull og omfattende rundskrivelse om den hedenske kommunisme. Etter i en kort innledning å ha henvist til den kristne sivilisasjons innsats i verdenshistorien, og minnet om hvorledes i tidens løp ulike omveltninger har fulgt etter hverandre inntil den nuværende revolusjon, som allerede er brutt ut eller som blir mer truende overalt og som i omfang og voldsomhet overgår alt man hittil har oplevd av forfølgelser mot Kirken, idet hele folk er utsatt for å falle tilbake i et barbari, ennå verre enn det hvori verden befant sig ved Forløserens komme, ved den fare, som ligger i den bolsjevistiske og hedenske kommunisme som tilstreber å undergrave den kristne sivilisasjons samfundsordning, går paven over til å behandle:

I. Kirkens holdning overfor kommunismen.

Overfor en slik fare kunde ikke Kirken tie, og den har da heller ikke tiet! Allerede i 1864 har Pius IX uttalt en høitidelig fordømmelse av kommunismen som radikalt i strid med selve naturretten. Og senere har Leo XIII gjort front mot kommunismen som han betegner som en dødbringende pest som angriper det menneskelige samfund og søker å tilintetgjøre det. Dernest minner Pius XI om hvorledes han selv ved en rekke leiligheter har pekt på de ateistiske strømninger i tiden, og i 1924 da den pavelige hjelpeaksjons utsendinger vendte tilbake fra Sovjet-Russland, protesterte mot kommunismen. Og i en rekke av sine taler og rundskrivelser bl. a. «Quadragesimo anno» har han likedan høitidelig protestert mot de kristenforfølgelser som raser i Russland, i Mexiko og Spania. Om dette den hellige Stols trofaste forsvar av den kristne religion vidner også de uophørlige angrep, som den kristne sivilisasjons voldsomste fiender fra Moskva retter mot Pavestolen.

Men tross alle Pavens advarsler er faren stadig blitt mer overhengende. Derfor har han ansett det som sin plikt ennå én gang å heve sin røst ved en rundskrivelse som sikkerlig vil være som et svar på den katolske verdens ønsker, og som visselig vil finne gjenklang overalt hvor det finnes fordomsfri mennesker, som opriktig ønsker menneskehetens

beste! Paven vil da enda en gang i en kort syntese fremstille den hedenske kommunismes grunnsetninger og utslag, især slik som de syner sig i bolsjevismen. Mot disse falske læresetninger vil han stille Kirkens lysende lære og dertil angi ved hvilke midler den kristne sivilisasjon, det eneste virkelige menneskelige samfund, kan undgå kommunismens sataniske landeplage og utvikles videre til beste for menneskeheten.

II. Kommunismens lære og frukt.

Læren. Våre dagers kommunisme innebærer i sterkere grad enn lignende bevegelser i fortiden et begrep om falsk forløsning. Hele dens lære og hele dens aktivitet er preget av et uekte ideal om rettferdighet, likhet og broderskap i arbeidet, som omgir den med en viss mystisisme som griper massene særlig i en tid som vår, da den slette fordeling av denne verdens goder har fremkalt en unormal elendighet, så folket villedet av bedragerske løfter blir smittet av iver og begeistring. Man roser endog dette falske ideal som om det hadde vært opprinnelsen til virkelig økonomisk fremskritt, mens dette hvor det virkelig er en kjennsgjerning, skyldes andre årsaker såsom den industrielle produksjonsintensivering i land hvor man før nesten ikke hadde industri, eller utnyttelsen av enorme naturlige rikdomskilder eller anvendelsen av brutale metoder for å opnå umåtelig meget arbeid for ringe utgifter.

Den kommunistiske læres utgangspunkt og forutsetning er den historiske materialismes prinsipper som Marx har forkynt. Bolsjevismens teoretikere gjør krav på alene å sitte inne med den eneste autentiske fortolkning. Denne lære går ut på at det bare finnes en realitet: materien med dens blinde krefter: planteverdenen, dyreverdenen og mennesket er resultatet av dens utvikling. Således er samfundet intet annet enn en fremtrederform for materien som utvikler sig i kraft av sine lover. Ved en uimotståelig nødvendighet drives samfundet gjennom en stadig konflikt av krefter henimot sin endelige syntese: et klasseløst samfund. I en slik lære er det ingen plass for Gudsbegrep, ingen forskjell mellom ånd og materie, mellom legeme og sjel. Det er intet videre liv for sjelen etter døden og følgelig intet håp om et annet liv. Idet kommu-

nistene fremholder denne materialismens dialektiske karakter, påstår de at den konflikt som bringer verden henimot den endelige syntese, kan påskynnes ved hjelp av menneskelige bestrebelser. Det er derfor de legger vinn på å skjærpe de motsetninger som reiser sig mellom samfundsklassene. Klassekampen med dens hat og ødeleggelser, får i deres øine skikkelsen av et korstog for menneskehetens fremskritt. Og omvendt må alle krefter som motsetter sig denne systematiske vold, av hvilken natur de enn måtte være, tilintetgjøres som menneskehetens fiender.

Kommunismen berøver ennvidere mennesket dets frihet, den frihet som er forutsetningen for moralsk livsførsel. Den fratrar den menneskelige person selve grunnlaget for dens verdighet: alt som moralsk motsetter sig de blinde krefters fremtrengen. Individet stillet overfor kollektiviteten tilstås ingen av de rettigheter som den menneskelige persons natur innebærer. I kommunismen er den menneskelige personlighet bare et hjul i systemet. I forholdet mennesker imellem hevder man som prinsipp den absolutte likhet og forkaster enhver autoritet og ethvert hierarki som Gud har innsatt — foreldrenes iberegnet. Alt som består av såkalt autoritet og underordning mellom menneskene skriver sig fra kollektiviteten som fra sin opprinnelige og eneste kilde. Man innrømmer ikke individene noen som helst eiendomsrett over naturlige resurser eller produksjonsmidler, fordi disse er opprinnelsen til andre goder og fordi deres besiddelse vilde medføre et menneskes herredømme over et annet. Det er derfor den slags eiendomsrett må bli avskaffet som den første kilde til økonomisk slaveri.

Ved å nekte menneskelivet enhver hellig og åndelig karakter, må en slik lære nødvendigvis redusere ekteskap og familie til å bli institusjoner av ren konvensjonell og civil art, frukter av et bestemt økonomisk system. Følgelig nekter man at det består noe ekteskapsbånd av juridisk-moralsk natur som skulde være hevet over individenes eller kollektivitetens forgodtbefinnende — altså forkaster man dette båndes uopløselighet. Kommunismen anerkjenner ikke noe særlig bånd mellom kvinnen og familien og hjemmet. Ved å proklamere kvinnens frigjørelse, tar kommunismen kvinnen bort fra husstell og omsorg for barna for å anbringe henne i det offentlige liv og den kollektive produksjonsarbeider — på samme vis som mannen. Omsorg for hus og barn tilfaller kollektiviteten. Man fratrar foreldrene retten til å opdra sine barn, idet man anskuer denne rett som samfundets alene. Det er bare i

samfundets navn og ifølge dets oppdrag at foreldrene ennå kan utøve denne rett.

Hvorledes vilde det gå med det menneskelige samfund hvis det blev grunnlagt på slike prinsipper? Det vilde bli en kollektivitet uten annet hierarki enn dets økonomiske system. Samfundet vilde da få som eneste oppgave å produsere ved kollektivt arbeide og som eneste mål nytelsen av jordiske goder i et paradisi hvor enhver «skulde yde sine krefter og motta etter sine behov». Det er kollektiviteten som ifølge kommunismen har retten eller snarere makten til å stille individene under det kollektive arbeides åk, uten hensyn til deres personlige velbefinnende, eventuelt i strid med deres vilje og i fornødent fall også ved tvang. Rett og moral vilde ikke bli annet enn utslag av det bestående økonomiske system og vilde alene bero på jordiske, foranderlige og forgjengelige verdier. Kort sagt, man mener å innlede en ny tid, å lage en ny sivilisasjon som skulde være resultatet av en blind utvikling: «en menneskehet uten Gud».

Når så ved enden av denne utopiske utvikling det kollektivistiske ideal skulde være blitt en virkelighet for alle og samfundet ikke mer skulde kjennes til klasseforskjell, da skulde Staten i politisk betydning, som nu er kapitalistenes redskap til å herske over proletarene, miste sin eksistensberettigelse og «forsvinne av sig selv». Mens man venter på denne gullalder, anser imidlertid kommunistene staten og den politiske makt som de beste midler til å nå sine mål. Dette er det nye evangelium, som den bolsjevistiske og hedenske kommunisme gjør krav på å forkynne for verden som et budskap om frelse og forløsning! Hele systemet er fullt av villfarelser og sofismer og strider mot fornuften såvel som mot den guddommelige åpenbaring. Systemet undergraver samfundet, fordi det ødelegger selve dets grunnvoll og misgjennet samfundets sanne opprinnelse, statens vesen og mål tillikemed den menneskelige personlighets rettigheter, verdighet og frihet.

Utbredelsen.

Men hvorledes går det til at et slikt system som videnskapelig sett forlengst er tilbaketrukket og demotert av livets kjennsgjæringer kan utbre sig så hurtig rundt omkring i verden? Det kommer derav at kun et fåtall har forstått å gjennomskue kommunismens sanne vesen. Altfor ofte gir man efter for den fristelse som de blendende løfter innebærer. Under foregivende av kun å ville forbedre arbeider-

klassens kår og avskaffe de faktiske misbruk som den økonomiske liberalisme har medført og å opnå en mer rettferdig fordeling av jordens rikdommer (og å tilstrebe dette er uten tvil helt legitimt) og ved å benytte sig av verdens økonomiske krise, er det lykkes kommunismen å skaffe sig innflytelse i kretser som ellers prinsipmessig forkaster materialismen og terrorismen. Fordi enhver villfarelse inneholder en del av sannhet og dette preg av sannhet som vi nettop har hentydet til er blitt stillet i relief på en dyktig måte overensstemmende med steds- og tidsbehov for om fornødent å skjule det umenneskelige og brutalt frastøtende i kommunismens grunnsetninger, har man således forledet endog intelligente mennesker i den grad at slike har påtatt sig å agitere blandt ungdommen som ikke er tilstrekkelig på vakt til å opdage systemets iboende villfarelser. Kommunismens forkjempere undlater heller ikke å utnytte rasemotsetninger, politiske motsetningsforhold og den forvirring som hersker i den videnskapsleir som er adskilt fra Gud, for å trenge sig inn ved universiteter og støtte sine læresetninger vel pseudo-videnskapelige argumenter.

For å forstå hvorledes kommunismen har maktet å bli godtatt uten videre av arbeidernes masser, må man også erindre at de var blitt forberedt for denne propaganda ved den løsrivelse fra religion og moral som den økonomiske liberalisme bærer skylden for. Arbeidet var slik ordnet at det ikke blev levnet dem tid til å etterkomme de viktigste religiøse forpliktelser på helligdagene. Man hadde ikke bekymret sig om å bygge kirker i nærheten av industristrøkene eller om å hjelpe prestene i deres gjerning. Tvertimot man har begunstiget laicismen og fortsatt dens gjerning. Man høster nu fruktene av de villfarelser som er blitt påtalt gang på gang av Våre forgjengere og av Oss selv. Man kan ikke undre sig over at den kommunistiske villfarelse spredes i en verden som i stor utstrekning allerede er blitt avkristnet.

Ennvidere må denne raske utbredelse hele verden over forklares ved den i sannhet djevlesk propaganda som fra et eneste centrum har forstått å avpasse sig efter de forskjellige folks forhold. Og denne propaganda råder over store hjelpemidler: store økonomiske resurser og omfattende organisasjoner som dertil benytter sig av trykksaker, kino, teater, kringkasting og endog har forstått å ta skoler og universiteter i sin tjeneste.

En tredje faktor som her må nevnes, er en taushetens sammensvergelse hos en stor del av den ikke-katolske verdenspresse. Det må dreie sig om en

sammensvergelse, ti anderledes kan man ikke forklare det faktum at en presse som er så ivrig efter å kommentere dagliglivets minste hendelser, så lenge har tiet angående de redsler som er blitt begått i Russland, Mexiko og en stor del av Spania og at den taler så forholdsvis lite om den verdensorganisasjon som kommunismen leder fra Moskva. Denne sammensvergelse skyldes for en del årsaker som kan føres tilbake til en kortsynt politikk, men den er også begunstiget av forskjellige hemmelige organisasjoner, som allerede gjennom lang tid har lagt an på å tilintetgjøre den kristne sociale samfundsordning.

Ulykkelige konsekvenser.

De sørgelige virkninger av denne propaganda ligger klart i dagen! Der hvor kommunismen har fått fotfeste og herredømme — og Vi tenker her med faderkjærlighet især på Russland og Meksikos folk — har den med alle midler søkt å utrydde (dette forkynner den jo åpenlyst) den kristne religion og civilisasjon like til dens grunnvoll og utslette all erindring om den i menneskenes hjerter, især hos ungdommen. Biskoper og prester er blitt landsforvist, dømt til straffarbeide, skutt eller drept på den mest umenneskelige måte, og legfolk som har forsvart religionen er blitt mistenkt, mishandlet, forfulgt, trukket for domstolene og kastet i fengsel.

Og der hvor kommunismen — som i vårt kjære Spania — ennå ikke har hatt tid til å gjøre merkbar alle virkninger av dens teorier, er den gått frem med en enn mer rasende voldsomhet. Det er ikke bare en og annen kirke eller et enkelt kloster som er blitt ødelagt, nei, man har villet tilintetgjøre såvidt mulig alle kirker og klostre, ja man har endog villet utrydde ethvert spor av den kristne religion, selv når det dreiet sig om de navnkundigste minnesmerker av kunst og videnskap! Det kommunistiske raseri har ikke nøiet sig med å drepe biskoper og prester og ordensfolk i tusenvis, og da særlig slike som nettop arbeidet med størst iver blandt arbeiderne og de fattige, men den har et meget større antall ofre blandt legfolk av alle samfundsklasser. Og ennå idag kan man si at disse blir massakrert i massevis, alene av den grunn at de er gode kristne eller motstandere av den kommunistiske ateisme. Og denne forferdelige ødeleggelse gjenemføres med et hat, et barbari, en villskap som man ikke skulde tro var mulig i våre dager. Ingen privatmann med sund dømmekraft, ingen statsmann med ansvarsfølelse kan uten å gyse av for-

ferdelse, tenke på at begivenhetene i Spania imorgen kan bli gjentatt i andre siviliserte nasjoner.

Og man kan ikke si at slike grusomheter er forbli-gående fenomener som i almindelighet følger med enhver stor revolusjon, eller isolerte utskielser som vil inntreffe i enhver krig. Nei, det er de naturlige frukter av et system som er blottet for enhver indre hemning. Endog barbarfolkene bremses av den naturlige morallov som Gud har nedlagt i menneske-hjertene. Men når Gudstanken utviskes av menne-skenes hjerter, vil deres tøilesløse lidenskaper dri-ve dem til det villeste barbari.

Det som nu foregår er dette: for første gang i historien er vi vidner til en kamp som mennesker fører med kall vilje og omhyggelig forberedelse mot «alt som er guddommelig». Kommunismen er iføl-ge sitt vesen antireligiøs og betrakter religionen som «opium for folket», fordi de religiøse grunnset-ninger som bygger på et liv etter døden, hindrer proletaren i å strebe etter å virkeliggjøre sovjet-paradiset som er av denne verden.

Men man trer ikke naturloven og dens Lovgiver under føttene utstraffett: kommunismen har ikke kunnet og vil ikke kunne virkeliggjøre sitt mål, ikke en gang på det rent økonomiske område. Det er sant at den i Russland har bidratt til å ryste men-nesker og forhold etter en århundrelang uvirksom-het og til å opnå ved ofte samvittighetsløs bruk av midler en viss materiell suksess. Men fra helt påli-telige og friske kilder ved Vi at man faktisk ikke har oppnådd det man hadde lovet sig, rent bortsett fra det slaveri som terrorismen har påtvunget mil-lioner av mennesker. Selv på det økonomiske om-råde kan man ikke undvære moralen med dens be-visshet om personlig ansvar, som det ikke er plass for i et så materialistisk system som det kommunistiske. I dens sted har man bare terroismen slik som vi nettop ser den utfolde sig i Rusland, hvor de tid-ligere kammerater fra sammensvergelsens time rydder hverandre av veien, en terrorisme som for-ersten ikke makter å demme op for den moralske korrupsjon eller å hindre samfundsstrukturens op-løsning.

Og hermed vil Vi ikke fordømme Sovjetunionens folk som vi holder så inderlig av. Vi vet at mange av dem lider under et åk som er dem påtvunget av mennesker som i mange tilfeller står fremmed over for landets sanne interesser og vi er klar over at mange er blitt ført bak lyset av bedragerske forhåpninger. Det er systemet vi retter vår anklage mot, systemet med dets ophavsmenn og forkjempe-

re som har ansett Rusland som et gunstig terreng for å få erfaring for en teori som blev utarbeidet for noen årtier siden, og som med sin propaganda tar sikte på hele verden.

III. Kirkens lysende lære.

Efter å ha fremstillet den bolsjevistiske og he-denske kommunismes villfarelser og dens voldsomme og bedragerske fremgangsmåte, vil Vi stille op imot den det sanne begrep om det menneskelige samfund slik som dette fremgår av fornuften og av Åpenbaringen ved hjelp av Kirken som folkenes læ-remester.

Høit hevet over alle vesener er det høieste, suve-rene Vesen, Gud, alle tings skaper, menneskenes uendelige rettferdige og vise dommer. Gud som den alt overskyggende kjennsgjerning er den mest ab-solute fordømmelse av kommunismens frekke løgn. Gud er ikke til fordi menneskene tror på Ham, men det er fordi Gud er til, at ethvert menneske som ikke med vilje lukker sine øine for sannheten, tror på Ham og ber til Ham.

Det som fornuften og åpenbaringen lærer oss om mennesket, har Vi resumert hvad de viktigste punk-ter angår, i Vår rundskrivelse om den kristne op-dragelse (Divini illius magistri — 31. des. 1929). Mennesket har en udødelig sjel; mennesket er en person herlig utstyrt av Skaperen med sjel og lege-me, er som de gamle sa, en sann «microcosme», d. v. s. en liten verden som i sig selv har langt større verdi enn hele den sjelløse verden. I dette liv og i det tilkommende liv har mennesket Gud som sitt høieste mål. Ved den helliggjørende nåde er men-nesket løftet op til den verdighet å være Guds barn og innlemmet i Guds rike ved Kristi mystiske lege-me. Det er derfor Gud har tildelt ham en rekke forskjellige fortrin: retten til livet og legemets inte-gritet, og til midler til å skaffe sig livets fornøden-heter, retten til å hige mot sitt endelige mål ad den vei som Gud har utpekt, retten til sammenslut-ning og eiendomsretten med dens utøvelse.

Liksom ekteskapet og retten til dets naturlige utøvelse er av guddommelig opprinnelse, således er familiens struktur og grunnleggende rettigheter be-stemt og fastsatt av Skaperen selv og ikke av men-neskers vilje eller av økonomiske kjennsgjerninger. I våre rundskrivelser om det kristne ekteskap (Cas-ti connubii, 31. dec. 1931) og i den nevnte om opdra-gelsen, har vi drøftet disse spørsmål utførlig.

(Fortsettes.)

„Mit brennender sorge“.

Ennu en pavelig rundskrivelse.

Ved siden av den store rundskrivelse «Divini Redemptoris», som pave Pius XI har utsendt mot kommunismen, er der kommet en ikke mindre betydningsfull, omhandlende «den katolske Kirkes stilling i det tyske rike». Det som særpreger denne rundskrivelse og understreker dens overordentlige karakter, er at dens originaltekst ikke som vanlig er på latin, men på tysk, således at «L'Osservatore Romano» først bringer dens tyske ordlyd og dernæst dens oversettelse til italiensk. Palmesøndag i år oplestes den fra alle katolske prekestoler i Tyskland og først dagen etter blev den offentliggjort i det pavelige organ, hvilket også er en hel ekstraordinær fremgangsmåte som imidlertid er nødvendiggjort av de særlige forhold i Tyskland, hvor Gestapo sikkert hadde fått ordre om å forhindre oplesningen, hvis man hadde hatt ringeste anelse om hvad som var i gjære.

Rundskrivelsen er inndelt i 11 avdelinger: Rikskonkordatet — Den sanne tro på Gud — Den sanne tro på Kristus — Den sanne tro på Kirken — Ingen falsk utlegning av de hellige ord og begreper — Moral og morallæren — Naturrettens anerkjennelse — Til ungdommen — Til prester og ordensfolk — Til det troende lægfolk. Klart og utvetydig avslører den nazismens lære og dens metoder uten dog direkte å nevne ordet nasjonalsocialisme. Men ingen kan være i tvil om hvad der menes, og hvilke vrangsynspunkter som fordømmes. Det pointeres at «vi ikke har noe høyere ønske enn å få etablert sann fred mellom Kirke og stat i Tyskland — men om der uten vår skyld ikke blir fred vil Guds Kirke i den Allmektiges navn forsvare sine rettigheter og friheter».

Rundskrivelsen gir ingen direktiver for fremtidens handlinger, men oppfordrer alle prester til å forkynne den utilsørte sannhet og alle foreldre til å kreve sin oppdragerret respektert.

Rundskrivelsens utsendelse motiveres ved den nuværende situasjon i Tyskland, hvor troen utsettes for åpen og skjult forfølgelse og den religiøse frihet stadig innskrenkes. Konkordatet krenkes på mange områder: prester unddras statens beskyttelse som er andre embedsmenn garantert og sendes i konsentrasjonsleir om deres forkynnelse ikke behager makthaverne — bekjennesskolene forfølges og nedlegges — ordensfolk forjages fra undervisningen — og ungdommen påvirkes systematisk ad irreligiøs vei.

Det er selvsagt at den store og inngående rundskrivelse har vært til glede og trøst for Tysklands katolikker. Den er så utførlig at den blev lest i to avdelinger — den første om formiddagen og den annen om ettermiddagen. Særlig hefter man sig ved den kraftige fremhevelse av at «korset er en-

hver sann kristens symbol for troen, selv om det nu forhånes av Kirkens fiender». I dens avslutningsord gis der uttrykk for håpet om at denne trengselstid bebuder en sterk fremgang for Kirken og at den dag snart vil komme «da der i stedet for overlte seierssanger fra Kristi fienders leper, vil stige et Te Deum mot himmelen fra Kristi trofaste».

Påskan i Rom.

Sjelden har der vært så mange fremmede i Rom som til påskan i år, idet mangfoldige tusen mennesker fra nær og fjern hadde innfunnet sig i forventning om å kunne få den hellige Fader å se for første gang siden hans lange sykdom, da pave Pius XI hadde bebudet at han vilde overvære den høitidelige gudstjeneste påskedag i St. Peterskirken og etterpå selv meddele den tradisjonelle påskevelsignelse fra den store loggia.

Tidlig påskesøndag hersket der derfor en voldsom trengsel på Roms gater, idet en veldig menneskemengde strømmet mot Peterskirken som på den dag rummet minst 50 000 pilgrimer. Kl. 11 begynte festgudstjenesten, men allerede fra kl. 8 var kirken overfylt og kl. 10 inntraff representantene for den romerske adel, diplomatiet og de høie geistlige verdigheter. I nærheten av alteret bemerket man pavens søster donna Camilla Ratti, hans nevø grev Ratti og corps diplomatique som representerte 56 nasjoner hvoriblandt kun Tysklands sendemann, hr. von Bergen glimret ved sitt fravær.

Noe over klokken ti drar det pavelige tog inn i kirken. De forskjellige ordener er representert, således de pavelige punitiarer, de brune Franciskus-sønner, de hvite og sorte dominikanere, jesuittene i de enkle sutaner, tallriker biskoper i korkåper og med mitraer av silke. Så kommer kardinalene, alle i cappa magna med hermelin — i deres rekker bemerket man kardinalsekretær Pacelli, de franske kardinaler Tisserant og Baudrillart, samt kardinal Granito de Belmonte. På en reservert tribune har kronprinsparret av Danmark, prins Joseph-Jean av Sachsen, erkehertuginne Madeleine av Ungarn, prinsesse Cecilie av Prøissen, prinsesse Marie Clotilde Napoleon, prinsessen av Hohenlohe m. fl. tatt plass.

Klokken slår 11 — da løfter sig et rop som gir gjenlyd i hele kirkerummet og bæres av en veldig begeistring: «Il Papa!» Pave Pius XI har besteget Sedia gestatoria og bæres nu gjennom menneskehavet. De svære lidelser som jo har bragt ham på gravens rand, har trukket sine skarpe furer i hans trekk og forandret hans ansiktsuttrykk. Lidelsene har jo ikke allene vært av fysisk art, men har også vært sjelelig sorg og bekymring for så mange gode katolikkens skjebne i Spania, Russland, Mexiko og

andre land. Han er iført de liturgiske gylne klær med Tiaraens tre kroner på sitt hode. Tett op til Sedia går den pavelige livlæge dr. Milani fulgt av de barmhjertige brødre, som har overtatt sykepleien i Vatikanet. Langsomt og høitidelig bæres Sedia frem, men jubelropene stiger stadig sterkere: «E viva il Papa!» Som en bølge slår ropet op mot den hellige Fader som smiler svakt. Nu tar han plass på tronstolen og den eldste kardinal, Granito de Belmonte, celebrerer den hellige messehandling som foretas hurtigere enn ellers for ikke å trette paven for meget. Etter Agnus Dei trer kardinalene frem og mottar fredskysset av paven — og så klinger messens siste alleluja!

Den hl. Fader får atter tiaraen på sitt hode, en kardinal åpner den i silke innbunne bok for ham og med bevende stemme intonerer paven velsignelsen. Det sikstinske kapells kor svarer — alle kneles og tre ganger tegner overhyrden korsets tegn over de bøiede hoder.

Påny tar paven plass på Sedia Gestatoria og bæres nu ned gjennom kirken. Prosesjonen er meget innskrenket: kun et kompani sveitzergardister, noen nobelgardister og kardinalene ledsager den hl. Fader til den store loggia. Fra de 50 000 struper løfter sig et «E viva!» som takk til Gud som har bevart pavens liv.

På plassen foran St. Peterskirken er samlet over 100 000 mennesker. Rundt om står carabinieriene med gevær ved fot. Nu strømmer også pilgrimmene ut av kirken og snart er hele plassen kun et eneste skrik av jubel og glede.

Teppet med det pavelige våpen henges ut — blek og noe utmattet kommer den hellige Fader tilsyne på Sedia. Trompetene spiller pavehymnen, skarpe kommandorop høres og carabinieriene presenterer gevær. Gjennom høittaleren høres pavens stemme som meddeler den pavelige velsignelse. I Faderens, Sønnens og Helligåndens navn velsignes «urbi et orbi!»

150 000 mennesker kneles. Og man ser at den hellige Fader har vanskelig for å beherske sin bevegelse. Da han bæres bort løper tårene ned av hans kinn og med begge hender besvarer han hyldesten. Så lukker dørene sig bak ham. Men påsken 1937 vil være uforglemmelig for alle som feiret den i Rom.

*

Dr. Milani kunde etterpå konstatere at paven utmerket hadde tålt alle anstrengelsene. Etter påske har den hl. Fader forøvrig gjenoptatt sin daglige levevis fra før sykdommen. Han er atter flyttet ned i sine egne mottagelsesgemakker og gir nu atter de daglige audienser. Med sin enestående viljeskraft har han overvunnet sykdommen, og hele kristenheten takker Gud for denne nesten mirakuløse helbredelse.

Ingen påseklokker i Saardistriktet.

I påsken har alle kirkeklokker vært tause i Saardistriktet og de høitidelige påsegudstjenester har vært erstattet av stille messer. Det skyldes et forbud fra biskopene av Speyer og Trier og er en protest mot riksstattholder Burchels kunngjørelse av 1. april, hvor bekjennesskolene oppløses og foreldrene tilpliktes å sende sine barn i konfesjonsløse skoler. Befolkningen er meget oprørt over dette skritt og har protestert og biskopene har understøttet protesten ved som tegn på sorg å la alle kirkeklokker tie og innstille alle store og høitidelige gudstjenester.

Herhjemme.

Husk N. K. K. F.'s underholdningsaften søndag!

Bergen. — St. Josefsforeningen avholdt Palmesøndag, den 21. mars, sin patronatsfest, hvori 32 av menighetens menn deltok. Av geistlige var direktøren, mgr. Snoeys, og pater Hol tilstede, likesom foreningen hadde den ære og glede å se hr. Lars Eskeland som sin gjest. Festdagen innledes tradisjonelt med felleskommunion for foreningens medlemmer i morgenmessen, og deltagelsen her såvel som i høitidsdagens øvrige gudstjenester var meget god. — Man samledes etter aftenandakten i foreningslokalet, som atter bød på behagelige overraskelser i form av ekstra hyggelig møblering og et festlig bordarrangement som begge deler innbød til godt humør og feststemning, der også meget snart gjord sig gjeldende. Ved bordet holdtes flere taler, dels for foreningen, dels for geistligheten. En for anledningen avfattet sang fikk unison tilslutning under pianoledsagelse. — Etter maten opførtes til muntrasjon en morsom en-akter, «Koleriksen», hvori et par yngre damer og herrer i menighetens dokumenterte sine anlegg for Thalias kunst. Senere tilbragte man en meget hyggelig stund i hinannens selskap, vel bevært med frukt, kaffe og kaker og den uundværlige tobakk. — St. Josefsforeningens årstester dokumenterer sig stadig som en god mønstring av aktive og passive foreningsmedlemmer, samtidig som de gir høve for andre av menighetens menn til et gløtt inn i det hyggelige liv og gode kameratslige ånd, som er vår forening egen. Årets patronatsfest var i så måte i ubetinget pakt med tradisjonen, og enhver deltager forlot festen et godt minne rikere.

O. B. J.

Hamar. — Hamar ledd av St. Olavs Forbund hadde 30/3 møte med foredrag av pater Le Breton om St. Augustin. Samtiden og hele Augustins levnet blev rullet op for oss, så vi levde med i disse svunne tider. St. Augustin var professor i veltalenhet og maniker. Hans dype studier fikk ham til å tvile på manikeismen, og gjennom biskop Ambrosius blev han ført til Kirken, efter mangen kamp. — Vi skylder Dominikanerne takk for mange gode foredrag. Så hyggelig samvær.

L. P. M.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri — Oslo.